

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

для студентів

галузь знань	08 «Право»
спеціальність	081 «Право»
освітній рівень	фаховий молодший бакалавр
освітня програма	«Право»
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестри	5-6
Кількість кредитів ECTS	шість
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Макогонюк Ю.Ю., Пухтецька А.А.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробники:

Губанова Тамара Олексіївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правознавства

Пухтецька Алла Альбертівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства;

Макогонюк Юлія Юріївна, кандидат юридичних наук, викладач кафедри загальноюридичних наук.

Схвалено науково-методичною комісією Фінансово-правового коледжу

Протокол № 1 від «26» серпня 2021 року
Голова науково-методичної комісії (Владислава Савенкова)
(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни: на основі оптимального поєднання сучасних наукових розробок українських та зарубіжних представників науки адміністративного права забезпечення оволодіння студентами юридичного факультету теоретичними знаннями з базової нормативної дисципліни “Адміністративне право”, які є основою підготовки майбутніх фахівців в галузі права.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

- 1) успішне опанування знань про предмет, завдання, методологію та періодизацію курсу «Адміністративне право», його місце в системі навчальних дисциплін;
- 2) опанування основних наукових проблем з курсів «Теорія права», «Конституційне право»;
- 3) формування навичок аналітичного мислення про динаміку становлення і розвитку окремих держав та їх правових систем.

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна “Адміністративне право України” є складовою освітньо-професійної програми підготовки майбутніх юристів. Курс складається із загальної та особливої частин. В межах загальної частини викладаються загальні засади адміністративного права як галузі права та законодавства, а також питання, які стосуються адміністративно-правового регулювання в усіх сферах публічного управління, зокрема: поняття адміністративного права як галузі права, галузі законодавства та науки; місце адміністративного права в системі права України; предмет та методи адміністративно-правового регулювання; принципи адміністративного права; адміністративно-правові норми; адміністративно-правові відносини; суб’єкти адміністративного права; адміністративно-правові режими; адміністративно-адміністративний примус та загальні засади адміністративної відповідальності; правові засади публічної служби. Особлива частина навчальної дисципліни присвячена адміністративно-правовому регулюванню та державному управлінню в економічній, соціально-культурній та адміністративно-політичній сферах, зокрема, адміністративно-правовому регулюванню підприємництва, публічних фінансів, банківської діяльності, освіти та науки, культури, охорони здоров’я, юстиції, внутрішніх та закордонних справ тощо. У процесі викладання матеріалу значну увагу приділено удосконаленню та аналізу положень Конституції України, нормативних актів Верховної Ради України, актів Президента України та Уряду України, актів центральних і місцевих органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування, референдумів, інших державних структур та теоретичних положеннях.

4. Завдання вивчення дисципліни: надати студентам ґрунтовні теоретичні знання з адміністративного права України як однієї з фундаментальних галузей права України, базуючись на доробках українських та зарубіжних представників науки адміністративного права, адміністративному законодавстві України та практиці його застосування; сформулювати у студентів базові навички, необхідні для застосування отриманих теоретичних знань у сфері правотворчої, правозастосовної діяльності, а також у процесі наукових досліджень проблем адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			

1.1.	<i>Знати:</i> предмет, завдання та методологію курсу “Адміністративне право”, її місце в системі навчальних дисциплін, основні концептуальні поняття та принципи адміністративного права.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	10%
1.2.	<i>Знати:</i> види джерел адміністративного права, види суб’єктів адміністративного права та особливості їх адміністративно-правового статусу та систему органів публічної адміністрації.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	10%
1.3.	<i>Знати:</i> адміністративно-правові засади публічної служби; адміністративно-правові засоби забезпечення законності у публічному управлінні, а також особливості адміністративно-правового регулювання в економічній, соціально-культурній та адміністративно-політичній сферах.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	15%
1.4.	<i>Знати</i> поняття адміністративного примусу, структуру адміністративного процесу та його заходи; загальні засади адміністративної відповідальності; правозастосовну практику з адміністративно-правових питань.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	10%
2.1.	<i>Вміти</i> правильно визначати предмет адміністративно-правового регулювання, вільно орієнтуватися в основних конфліктних та неконфліктних адміністративних процедурах, правильно визначати сутність та застосовувати неоднозначні положення нормативно-правових актів в сфері адміністративних відносин; обґрунтовувати власну позицію з адміністративно-правових питань з посиланням на нормативну базу та судову практику.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	10%
3.1	Вільно <i>володіти</i> письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію, демонструючи розуміння з основних тем з курсу. Грамотно і точно	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна</i>	10%

7.1 Форми оцінювання студентів

- семестрові форми оцінювання:

1. експрес опитування – від 1 до 5 балів;
2. тестування – від 1 до 7 балів;
3. наукові роботи – від 1 до 10 балів;
4. три модульні контрольні роботи – від 1 до 10 балів за кожною (всього: від 1 до 30 балів) (1 в I семестрі, 2 – в II семестрі);

Максимальний бал, який може бути отриманий студентом за семестр складає 40 балів. Передбачені форми семестрового оцінювання сумарно не можуть перевищувати 40 балів.

- підсумкове оцінювання:

1. **письмовий залік** (в I семестрі) – від 20 до 60 балів

2. **письмовий іспит** (в II семестрі) – від 20 до 60 балів

Таким чином, набір балів відбувається:

В I семестрі

	ЗМ1	ЗМ 2	залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	36	60
Максимум	20	20	60	100

В II семестрі

	ЗМ1	ЗМ 2	іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	36	60
Максимум	20	20	60	100

Максимальна підсумкова оцінка за цю дисципліну може становити 100 балів в I семестрі та 100 балів в II семестрі. Студент може отримати на заліку та іспиті максимально 60 балів до яких додаються бали отримані студентом під час семінарських занять відповідного семестру. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за залікову та іспитову роботу не може бути меншою 36 балів. У випадку коли студент на заліку чи іспиті набрав менше 36 балів, останні не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), у відомості в колонці «бали за залік/іспит» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру.

7.2 Організація оцінювання:

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути: експрес опитування, тестування, наукова робота, модульні контрольні роботи.

При поточному контролі під час семінарських занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань семінарського заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань.

Викладач, який проводить семінарські заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів. У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування, тестування, підготовки наукової доповіді. За результатами відпрацювання пропущеного заняття з поважних причин викладачем нараховуються бали. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Дисципліна викладається у двох семестрах (ЗМ 1 та ЗМ 2 – перший семестр; ЗМ 3 та ЗМ 4 – другий семестр). За 5 днів до початку екзаменаційної сесії у кожному з семестрів викладач, який веде семінарські заняття, припиняє приймати відпрацювання. Заняття пропущені та не відпрацьовані студентом у першому семестрі не допускаються до відпрацювання в другому семестрі.

Для студентів, які упродовж навчання не досягли мінімального порогового рівня оцінки (60% від максимально можливої кількості балів), проводиться заключна форма роботи, максимальна оцінка за яку не може перевищувати 40% підсумкової оцінки (до 40 балів за 100 – бальною шкалою). Для отримання максимальної оцінки за результатами заключної форми роботи (40 балів за 100 – бальною шкалою) студент має успішно скласти не менше 2-х семестрових форм оцінювання, які визначаються викладачем, проявити високий рівень результатів навчання.

Максимальний бал, який може бути отриманий студентом за підсумком навчання протягом семестру складає 40 балів. Мінімальний бал, який має бути отриманий студентом за відповідними формами оцінювання складає 24 бали.

Викладач, який веде семінарські заняття, має право звернутись до декана юридичного факультету про не допуск до підсумкового оцінювання студента, якщо під час семестру він не досяг мінімального порогового рівня оцінки (24 бали) тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю. Про недопуск студента до підсумкового оцінювання викладач має подати в деканат юридичного факультету подання з графіком можливих відпрацювань не пізніше, ніж за 10 робочих днів до початку періоду складання заліків. Для студентів, які упродовж навчання протягом семестру не досягли мінімального порогового рівня оцінки (24 бали) і, як результат, не допущені до складання підсумкової форми контролю (залік/іспит), проводяться відпрацювання у формі, яка передбачена робочою програмою, максимальна оцінка за які не може перевищувати кількості балів, що дорівнює різниці між мінімальним пороговим рівнем оцінки (24 бали) та фактичною кількістю балів, що отримані студентом за всіма формами поточного контролю.

Якщо студент за підсумком відпрацювань не досяг мінімального порогового рівня оцінки (24 бали), викладач, який веде семінарські заняття і приймав відпрацювання, звертається до декана юридичного факультету з поданням в якому фіксує невиконанням студентом індивідуального навчального плану.

За результатами складання підсумкової форми контролю (заліку/іспиту) студент може отримати максимально 60 балів.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну формується шляхом додавання кількості балів, отриманих протягом семестру, та кількості балів, отриманих за підсумковою формою контролю (залік/іспит) і така сума балів не може бути меншою за 60 балів.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

№№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самост. робота
Змістовий модуль 1.				
Адміністративне право: поняття, ключові категорії, система, джерела, суб'єкти				
1.	Поняття, сутність та основні риси публічного управління. Принципи державного управління	4	2	2
2.	Адміністративне право України: предмет, методи, принципи, джерела.	2	2	4
3.	Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.	2	2	4
4.	Суб'єкти адміністративного права	2	2	4
5.	Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	2	2	4
6.	Адміністративно-правовий статус інших публічних суб'єктів	2	2	4
7.	Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права	2	2	4
8.	Модульна контрольна робота 1			
Змістовий модуль 2				
Публічна служба. Форми та методи управлінської діяльності. Забезпечення законності та дисципліни в сфері управлінської діяльності				
8.	Теоретичні засади публічної служби	2	2	4
9.	Правове регулювання державної служби в Україні	4	2	2
10.	Правові засади служби в органах місцевого самоврядування	4	2	2
11.	Загальна характеристика управлінської діяльності	2	2	4
12.	Загальна характеристика окремих видів адміністративних проваджень	2	2	4
	Залік			
	За V семестр	30	14	46
Форма контролю: екзамен – семестр 1				
Змістовий модуль 3.				
Адміністративно-правове регулювання та державне управління в економічній, соціально-культурній та адміністративно-політичній сферах				
1	Адміністративно-правове регулювання та державне управління в сфері господарської діяльності	4	2	4

2	Адміністративно-правове регулювання та державне управління в сфері природних монополій: енергетика та комунальні послуги	2	2	4
3	Адміністративно-правове регулювання та державне управління в сферах природних монополій: сфери телекомунікацій та транспорту	2	2	4
4	Адміністративно-правове регулювання та державне управління в сфері публічних фінансів	2	2	4
5	Адміністративно-правове регулювання та державне управління банківською системою	2	2	4
6	Адміністративно-правове регулювання і державне управління в сфері праці та соціальної політики	2	2	4
7	Адміністративно-правове регулювання та державне управління в сфері охорони здоров'я	2	2	4
8	Адміністративно-правове регулювання та державне управління в сфері освіти та науки	4	2	4
9	Адміністративно-правове регулювання та державне управління в сфері культури	2	2	4
10	Адміністративно-правове регулювання та державне управління в сфері юстиції	2	2	4
11	Адміністративно-правове регулювання і державне управління в сфері внутрішніх справ	4	2	2
12	Адміністративно-правове регулювання і державне управління у сфері закордонних справ	2	2	4
	Модульна контрольна робота 2			
	За VI семестр	30	14	46
	Разом	60	28	92
Форма контролю: екзамен – семестр 2				

Загальний обсяг 180 год., в тому числі:

Лекцій – **60 год.**

Семінари – **28 год.**

Самостійна робота – **92 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна література:

1. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. Колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К.: Видавництво “Юридична думка”, 2004. – 584 с.
2. Г.В. Атаманчук. Теория государственного управления: курс лекций. – М.: Изд-во ОМЕГА-Л, 2005. – 584 с.
3. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: Монографія. – Харків: Право, 2005. – 304 с.;
4. Андрійко О.Ф. Контроль в демократическом государстве: проблемы и тенденции. – К.: Наук. думка, 1994. – 114с.
5. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: Монографія. – Київ: Атіка, 2005. – 358 с.
6. Кротюк В.Л. Національний банк – центр банківської системи України. Організаційно-правовий аналіз. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”. – 248 с.
7. Ващенко Ю.В. Банківське право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 342 с.

Додаткова література:

1. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Х.: Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. – 398 с.
2. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: Монографія /За заг.ред. В.К.Шкарупи, Запоріжжя: “Поліграф”, 2004.-404 с.
3. Волощук А.М. Концептуальні підходи до визначення змісту поняття державного управління // Держава і право: Зб.наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К.:2002. – Вип. 17. – С. 185-193.
4. Афанасьєв К.К. Проблемы совершенствования административно-правовых форм и методов //Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України. – Спец. випуск. – 2000. – С. 240-247.
5. Афанасьєв К.К. Адміністративний договір як форма виконавчо-розпорядчої державної діяльності //Проблеми правознавства та правоохор. дія-ті. – Донецьк, 2001. – №1. – С. 63-75.
6. Горьова С.Л. Класифікація норм адміністративного права: проблеми методології // Право України. – К., 1998. - № 12. С.43-47.
7. Горьова С.Л. Норми адміністративного права (питання теорії) // За ред. проф. А.О.Селіванова. – К.: Парламентське вид-во, 2000. – 48 с.
8. Константи́й О.В. Актуальні питання розвитку джерел адміністративно-процесуального права України // Проблеми законності. Вип. 39: Респ. міжвідом. наук. зб. – Х.: Нац. юрид. академія України, 1999. – с. 116-121.
9. Поняття та механізм атестації державних службовців // Актуальні проблеми держави і права. Зб. наук. праць /Гол. редактор С.В. Ківалов. – Одеса: Юрид. літ., 2001. Вип. 11. – С. 405-408.
10. Розвиток інституту служби в органах місцевого самоврядування в Україні //Матеріали VI Міжнародної науково-методичної конференції “Удосконалення підготовки фахівців”. 28-30 травня 2001 р. – Одеса: Астропринт, 2001. – С. 26-27.
11. Обрання як спосіб заміщення вакантних посад на службі в органах місцевого самоврядування в Україні //Актуальні проблеми держави і права. Зб. наук. праць /Гол. редактор С.В. Ківалов. – Одеса: Юрид. літ., 2002. Вип. 16. – С. 329-331.
12. Бородін І.Л. Про сутність адміністративної юстиції //Право України, – К, 2000. – № 2. – С. 15 – 17.
13. Бородін І.Л. Судовий контроль, його співвідношення з адміністративним контролем та прокурорським наглядом // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – К., 2002. – № 4. – С.171-176.
14. Бородін І.Л. Адміністративний контроль як різновид юридичного процесу//Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – Донецьк, 2002. – №2.–С.102–107.

15. Бородин І.Л. Адміністративний нагляд, його методи і форми // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – Донецьк, 2002. – № 3. – С. 80 – 85.
16. Георгієвський Ю.В. До питання про виникнення та історичний розвиток адміністративної юстиції в Україні // Державне будівництво та місцеве самоврядування: Зб. наук. праць./ За ред. проф. Ю.П. Битяка. – Харків: Ін-т. держ. будівн. та місц. самоврядування. – 2002. – № 4. – С. 136-142.
17. Анохіна Л.С. Поняття та шляхи удосконалення системи суб'єктів адміністративної юрисдикції України // Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України. – 1999. – № 3. – С. 155-159.
18. Бугайчук К.Л. Відмежування адміністративних проступків від інших правопорушень // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2001. – Спецвипуск. – С. 54-58.
19. Герасименко Євген Станіславович. Питання реформування інституту адміністративної відповідальності: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2000. — 21с.
20. Зима О.Т. Адміністративна відповідальність юридичних осіб // Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук. зб. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 1998. – Вип. 34.– С. 98 – 101.
21. Васильєв А.С., Иванов В.В. Проблемное понимание института юридической ответственности // Рыночная экономика: современная теория и практика управления. Сб. науч. тр. ЭФП ОГУ. – 1998. – Т. 2. Вып. 2. – С. 301-313.
22. Иванов В.В. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності // Правова держава. – Одеса, 2000. – 2. – С. 57-61.
23. Кінаш Я.І. Трансформація відповідальності у праві – реалізація принципу справедливості при застосуванні мір державного примусу // Право України. – 2004. – № 3. – С. 103–106.
24. Кузьменко О.В. Процесуальні категорії адміністративного права: Монографія. – Львів: ВАТ “Атлас”, 2004. – 232 с.
25. Руденко А. В. Законодавчі засади адміністративного судочинства // Державне будівництво та місцеве самоврядування: Зб. наук. пр. / Голов. ред. Ю. П. Битяк. – Харків: Право, 2003. – Вип. 6. – С.169-175.
26. Ластовецький А. Зміст і спрямування державного регулювання підприємництва за умов перехідної економіки в Україні // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 5. – С. 125–129.
27. Греца Я.В. Правові аспекти визначення механізму реалізації прав суб'єктів податкових правовідносин // Міліція України: Науково-практичний збірник., -К., 2005. – № 41. – С.3-6.
28. Кротюк В.Л. Національний банк – центр банківської системи України. Організаційно-правовий аналіз. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”. – 248 с.
29. Міщенко В.І., Кротюк В.Л. Центральні банки: організаційно-правові засади. – К.: Т-во “Знання”, КВО. – 2004. – 372 с.
30. Ващенко Ю.В. Банківське право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 342 с.
31. Орлюк О.П. Банківське право: навчальний посібник. Київ, Юрінком Інтер, 2004.
32. Кротюк В.Л. Правовий статус Національного банку” ареф. дис. канд. юрид. наук.
33. Яценюк А.П. Організація системи банківського нагляду і регулювання в Україні // Автореф. дис... канд. екон. наук. – Суми, Українська академія банківської справи, 2004 р.
34. Митні режими. Гармонізація національного митного законодавства з законодавством ЄС // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – Вип. 35. Частина II (у двох частинах). – Київ, 2002. – С. 67–72.
35. Бондаренко І.О. Правові та організаційні аспекти функціонування митних ліцензійних складів // Митна справа. – 2005. – № 4. – С. 29 – 33.
36. Новицький А.М. До проблеми правового регулювання забезпечення енергетичної безпеки держави //Науковий вісник Національної академії ДПС України. 2004. – № 1. – С.169–174.

37. Гриценко В.В., Новицький А.М. Правове регулювання в галузі атомної енергетики для забезпечення енергетичної безпеки держави // Науковий вісник Львівського юридичного інституту. – 2004. – № 1 Спецвипуск. – С.94–102.
38. Развадовський В.Й. Адміністративно-правове регулювання правовідносин у транспортній сфері України: Монографія. - Х.:НУВС, 2004. – 284с.
39. Сударенко О.В. Особливості правового регулювання та види державного кредитування будівництва житла // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. Праць. Вип. 227: Правознавство. – Чернівці: Рута, 2004. – С. 101–105.
40. Задихайло О.А. Організація діяльності органів управління культурою в Україні в сучасних умовах // Пробл. законності: Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. ред. В.Я. Тацій. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2003. – Вип. 61. – С. 155–161.